

Handläggare: Gunilla Schedin
Telefon: 508 09 015

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Riktlinjer för kontroll av försäljning av receptfria läkemedel i detaljhandeln - remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Margareta Forsslund
avdelningschef

Sammanfattning

Den 1 november 2009 träder en ny lag ikraft som innebär att vissa receptfria läkemedel kommer att få säljas i detaljhandeln. Kommunen ska, enligt den nya lagen, ansvara för kontroll av att lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen efterlevs. Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag till riktlinjer för kontroll av försäljningen.

Förvaltningen är positiv till förslaget om att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för den tillsyn som åläggs kommunen. Förvaltningen har inget att invända mot förslaget till avgifter för de näringsidkare som kommer att tillhandahålla receptfria läkemedel.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag från socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden om riktlinjer för kontroll av försäljning av receptfria läkemedel i detaljhandeln. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 23 oktober.

Ärendet

Apoteket AB har sedan den 1 mars 2008 inte längre ensamrätt att bedriva detaljhandel med receptfria nikotinläkemedel. Detta betyder att receptfria nikotinläkemedel numera får säljas på andra ställen än apotek. Anmälan om försäljning ska göras till kommunen, som svarar för tillsyn över försäljningen.

Den lag som reglerar handeln med receptfria nikotinläkemedel upphör att gälla den 1 november 2009 då en ny lag träder ikraft (lag om handel med vissa receptfria läkemedel). Den nya lagen innebär att även andra receptfria läkemedel, t.ex. läkemedel mot värk och feber, hudkrämer och allergiläkemedel, kommer att få säljas i detaljhandeln. De läkemedel som kommer att tillhandahållas i detaljhandeln får dock inte säljas till den som är under 18 år.

Beslut om vilka läkemedel som får säljas i detaljhandeln fattas av Läkemedelsverket. All försäljning av receptfria läkemedel ska i fortsättningen anmälas till Läkemedelsverket, som i sin tur ska meddela kommunen vilka näringsidkare som tillhandahåller dessa läkemedel.

Kommunen får genom den nya lagen ett utökat tillsynsansvar, vilket innebär att den kommun där detaljhandel med receptfria läkemedel bedrivs ska kontrollera att lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen efterlevs. Brister i efterlevnaden ska rapporteras till Läkemedelsverket som ansvarar för den övergripande tillsynen. Läkemedelsverket kan förelägga och förbjuda verksamhet som inte bedrivs i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

Kommunen har, enligt den nya lagen, möjlighet att ta ut en avgift av den som bedriver detaljhandel med receptfria läkemedel.

Näringsidkare som tillhandahåller receptfria läkemedel ska, i enlighet med den nya lagen, svara för egenkontroll över försäljningen. Egenkontrollprogrammet ska innehålla rutiner för hur personalen ska informeras om innehållet i den nya lagen, hur köparens ålder ska kontrolleras och hur verksamheten ska undvika att langning sker.

Ansvar för kommunens tillsyn

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslås ansvara för tillsyn över försäljningen av receptfria läkemedel i enlighet med den nya lagen.

Kontrollavgift

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslår en avgift på 1 500 kronor per år för de försäljningsställen som redan nu säljer folköl och/eller tobak. För de som enbart säljer läkemedel föreslås en avgift på 1 500 kronor per år. Avgiften ska täcka administrativa kostnader samt kostnaden för minst ett kontrollbesök per år.

För innehavare av serveringsställen med tillstånd att servera alkohol och som säljer receptfria nikotinläkemedel föreslås ingen ändring av tillsynsavgiften.

Riktlinjer

Riktlinjerna för det gemensamma ärendehanteringssystemet för tillsyn, OL2, föreslås utökas för att även omfatta registrering av anmälningar från Läkemedelsverket av de handlare som säljer receptfria läkemedel.

De försäljningsställen som anmält försäljning av receptfria läkemedel ska få minst ett årligt kontrollbesök. Vid besöket ska socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens personal vid behov informera om bestämmelserna i lag och föreskrift och om kontrollavgiften. Personalen ska därutöver bl.a. försäkra sig om att:

- försäljningsstället har ett egenkontrollprogram som är anpassat efter verksamhetens behov och förutsättningar
- det finns minst en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut receptfria läkemedel till den som inte har fyllt 18 år
- de läkemedel som säljs är tillåtna för försäljning i detaljhandeln

Förvaltningens synpunkter och förslag

Som framgår av förslaget ansvarar socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden idag för tillsyn över försäljningen av receptfria nikotinläkemedel. Kommunens ansvar i enlighet med den nya lagstiftningen är i stort identiskt med det tillsynsansvar som finns vad gäller försäljning av nikotinläkemedel.

Förvaltningen har därför inget att invända mot förslaget om att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden även ska ansvara för tillsyn över försäljning av receptfria läkemedel. Som framhålls i socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande samlas därmed kompetensen på området och förutsättningar skapas för en kostnadseffektiv organisation.

Förvaltningen har heller inget att invända mot förslaget till avgifter för de näringsidkare som kommer att tillhandahålla receptfria läkemedel.

Bilaga

Förslag till riktlinjer för kontroll av försäljning av receptfria läkemedel i detaljhandeln.